چیرۆکی وەرگێڕدراو

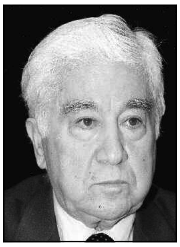

عەزیز نەسین

لەگەڵ خۆمدا

و: عەبدولستار جەباری

پێشان کە تووش یەکێکیان دەبووم لەسەر شەقام یان لە شەمەنەفەر، یاخود لەنێو بازاڕدا، کە لەگەڵ خۆیدا قسەی دەکرد پێدەکەنیم، پێدەکەنیم وەلێ لە هەمان کاتدا بەزەییم پیا دەهاتەوە، وازم لە هەموو کار و کاسبییەک دەهێناو کە ڕێکەوتی یەکێکیانم دەکرد دەکەوتمە شوێنی چاودێری جووڵانەوەی دەستەکانیم دەکرد، کە بەدەم و بەچاو ئاماژەی بۆ شتێک دەکرد، وەک ئەوەی لەگەڵ کەسێکدا لە بەرامبەری دانیشتبێت بدوێ وابوو، ئەویش پتر سەرنجی ڕادەکێشام بزووتنی هەردوو لێوی بوو وەک ئەوەی پرتەوبۆڵە لە شتێک بکا. هەندێ جاریش پێدەکەنی. لەناکاو پێکەنین دەبوو بە تووڕەییەکی توند و تیژ... هەنگاوی خێرای دەنایەوە بۆ دووبارە ئارام بوونەوە. بەڵێ بەو بەستەزمانانە پێدەکەنیم، وەلێ پێکەنینێکی تاڵ، کێ دەزانێ چی پاڵی پێوە ناون کە لەگەڵ خۆیاندا بدوێن و دەبێ چ تاڵییەک وای لێکردبی ئەو جموجۆڵە کۆمیدیانە ئەنجام بدەن؟!..

دویَ ئێـواره... كه له بینای رۆژنامـهكـهوه هاتمه دهرێ تا بڵێی شـهكـهت و مـاندوو بووم خهوه نووتكهم بوو، جهستهم خاوو هیلاک بوو، وهک فهرشێكم لێهاتبوو كه به كوتهک خاوێن كرا بێتهوه، بهڵام چۆن ئێوارهیهک؟

لهگهڵ خۆمدا وتم:

– با سواری "میكرۆ" بم. كهچی كهسێک به پێچهوانهی راو بۆچوونهكهم پێم دهڵێ:

– نا رۆحی من بهم ئێـواره بههارییـه دڵڕفـێنه كێ سـواری "مـیكرۆ" دهبێت! بۆچی دوو لیـرهش كـرێ دهدهی؟ زانیم چی له ناخـمـدا دهخـولێـتـهوه و كێ بوو لـهگـهڵـمـدا دهدوا بۆیه ئاوڕێكم له دهورووبهری خـۆم دایـهوه تا بزانم كـهس چاوی لێم نییـه؟ سـوپاس بۆ خـوا كـهس نییه...

– ئاوها لهگهڵ خۆمدا وتم: چاكترین شت سواربوونی (پاس)ه.

– (پاس) ئێستا قهرهباڵغه، ئایا ئهوه نازانی؟ دهی به پێی خۆت بڕۆ.

– بهڵێ تۆ لهسـهر هـهقی! رۆژهكهی خۆش و دڵڕفێنه..

– ئهدی چۆن.. ئهدی چۆن...

تهماشاكه خهڵكی چۆن پیاسه دهكهن و رادهبوێرن.

پێـدهكـهنن، ژنێک لهگـهڵ ئـهمـدا و ئافـرهتێک بـاوهشی لهو داوه، تۆش وهكـو كـهر هـهر له بهیانییهوه تاكو ئێواره و له شهویشهوه تاكو سپێده له بهرامبهر كۆمهڵێ كاغهزی سپی بیر دهكهیتهوه و تێدهفكری و دهنووسی و شهت و پهتی دهكهی و دهیشێوێنی و هـهموو ئامانج و خهمت ئهوهیه خهنده بخهیته سهر لێوی خوێنهرانی بابهتهكانت... تهماشاكه چۆن پێدهكهنن و رادهبوێرن و دڵخۆشن.

– بهڵێ لهوهیان لهســهر هـهقی ئهوهی له دنیــادا ڕوودهدات، نه خـێـری هـهیه بۆ من و نه سوود.

– لهم كاتهدا یهكێک له دوامهوه هاواری كرد:

– هێی!... گهلحۆ... كاتێک ڕێ دهكهیت تـهماشـای پاش و پێشی خـۆت بكه، خـهریک بوو بتشـێلم، دواییش لهسـهر من به مـرۆڤ حیسـابت دهكـهن و دواجـار لێـپرسـینهوهشم لهگـهڵ دهكهن...

– ئاوڕم دایهوه بینیم ئهو كهسـهی قیـڕاندی بهسـهرما له پشت سـوكانـی ئوتومـبێلێكی سووری كهشخه دانیشتووه و ئافرهتێک له تهنیشتییهوه خهریكه له پێكهنینا دهتهقێ.

– هەبێت و نەبێ ئەقڵی لەدەستداوە، نابینی چۆن پرتە و بۆڵەی دێ و هەردوو دەستی دەجووڵێنێ؟

ئوتومبێلەکە بە خێرایی دای بە تەنیشتما و قسەی بۆ خۆشەویستەکەی دەکرد.

– ئەو کەرەت بینی کە جلکی مرۆڤی لەبەر کردبوو و چۆن لە پشتی سوکانەکەوە دانیشتبوو و مانگایەکی سک پڕی شەش مانگی لە تەنیشتییەوە دانیشتبوو و چۆن جنێوی دەدا!؟ تۆش بەردەوام بە لەسەر دانیشتنەکانت لە پشت کۆمەڵێ کاغەزەوە بەبێ پشوودان و بێ جەژن، هەموو خەمت ئەم نووسینانە بێت؟؟

– نا نا، نا هێندە غەدرم لێ مەکە!.. هێندە خۆشباوەڕ و ساویلکە نیم... منیش هەروەها دەزانم.

– چی دەزانی؟ قسەی قۆڕ!.. کار دەکەی و ئیش دەکەی تا ڕۆژێک دێت پشوویەک دەدەی و دەڵێی: لە ڕاستیدا من لە گەمژە دەگمەنەکانم لەم دونیایەدا!

– هەی هوو، تۆ بەم شێوەیە لەگەڵما دەدوێی، بەڵام بەبێ ئیش و کار چیم لەدەست دێ بیکەم؟ خاوەن خانوو داوای کرێم لێ دەکات، ئەم ورگە زلەی منیش پێویستی بە خواردنە، هەروەها، لانی کەم دووساڵ جارێک پێویستیم بە جل و بەرگ کڕینە.

– هیچ ڕێگەچارەیەکی تر نییە بۆ ئەو شتە؟ تەماشای دەورووبەرت بکە؟ بەنێو حەشامەتێکی خەڵکدا گوزەرم دەکرد، یەکێک گوتی:

– هۆش کەرە.

کەچی ئافرەتەکەی تەنیشتی وتی: (لێی گەڕێ بەستەزمانە لەوانەیە شێتۆکە بێت، تەماشای کە چۆن لەگەڵ خۆیدا پرتەوبۆڵە دەکات).

– ئایا کرێی قسەکانت وەرگرت؟ ئەمە شیاوە... نەختێک داچەمەوە.. مەترسە ملت ناشکێت. هەموو ئەوانەی تۆ دەیکەی دانانی پلەو پایەیەکی ساختە بۆخۆی، کێ گرنگی بەتۆ دەدات هەی گەمژە؟ چەنی وەکو تۆ بەم دنیایەدا گوزەریان کرد.. دەی کەمێک ئاوڕ لە بەرژەوەندی خۆت بدەرەوە!..

– شورەیی نییە لەپاش ئەم تەمەنەت؟

– کێ عەیبت لێ دەگرێ؟ و لەچی؟ و کێ عەیب لەکێ دەگرێ؟ ئەم دنیایە گەیشتە پلەیەک ئەو کەسەی دەمرێ، تاقە کەسێکە دەتوانێ ئەوەی ماوە لە شەرەفەکەی ڕزگاری بکات.. بەڵام مەحاڵ و دوورە لەو کەسەی کە زیندوو بێت. تۆش ئەو پلەیەت بەخۆت نەداوە، پلەو

پایەی بەنامـــووس و داوێن پاک؟ و ئەم نواندنەت لە چی؟ وەک ئەوەی هەرگـیـــز درۆت نەکردبێت.

– هەندێ جار درۆ لەگەڵ باوکم دەکەم (هەندێ جاریش لەگەڵ منداڵەکاندا). باوکم تەمەنی هەشتا ساڵە، هیچ ئامراز و ڕێگەچارەیەکم نەدۆزییەوە تاکو خەندە بخەمەسەر لێوانی لەدرۆ زیاتر... پارەم هەیە، ئیشەکەم باشە، هەندێ پارەم لە بانکە، بەم شێوەیە درۆ لەگەڵ باوکم دەکەم تاکو خۆشی بخەمە دڵییەوە.

– درۆ هەر درۆیە گەر یەکێ بێت یاخود هەزار، بۆیە لە سەرتە ئاراستەی مەسەلەکە بگۆڕی...

– یاڵڵا دوورکەوە لێرە!.. تووشی بەڵایەکم مەکە کە حەزم لێی نییە.

– تۆ لەو ئاژەڵانەی کە ئاسەوارتانیش نەماوە، لە پاشماوەکانی چەرخی بەردین.

– تۆ ئاژەڵی، تۆ کەری هەی سووک و چرووک!..

باڵبەستیان کردم و کەوتنە پەلکێش کردنم بۆ بنکەی پۆلیس و لەوێش پیاوێک کە نایشی ناسم ئاماژەی بۆ من کرد و بە ئەفسەرەکەی وت:

– جنێوی پێدام و لەبەر چاوی هەموو خەڵک سووک و ریسوای کردم و شاهێدیشم هەیە لەسەر ئەوە.

– چ جنێوێکی پێت دا؟

– پێمی وت: تۆ سووک و هیچ و پووچی، بەدخوو نامەرد.

– بەم وشانە جنێوم پێت دا؟..

– نەخێر!.. جنێوی بەخۆم دا.. کە بەسەر شەقامەکەدا تێدەپەڕیم لەگەڵ خۆمدا قسەم دەکرد.

– تۆ شێتی؟

بە شەرمەزارییەوە سەرم داخست و وەڵامم نەدایەوە. لەو رۆژەوە ئەوەندە پەلکێشم دەکەن بۆ بنکەی پۆلیس (وای لێهاتووە پیاوانی پۆلیسیش دەمناسن).

– ئۆف ف ف هاوڕێکەمانیش هات.

– دایانە قاقای پێکەنین.

ئەمە چەند سەیرە!.. ماوەیەکە پێدەکەنم کە تووشی یەکێکیان بم لەگەڵ خۆیدا پێبکەنێ.

سەرچاوە: – يسلم الوطن–قصص (عزيز نسين) ترجمه (جمال دورمش) دمشق ,٢٠٠٧